

BEN VAN EYSSELSTEYN, *De vliegende Feeks*. Amsterdam, A. J. G. Strengolt, 1933.

„Een blijmoedig spel” heeft de auteur zijn werk genoemd en daar had hij gelijk aan. Want het is blijmoedig en men vraagt zich al lezende met verbazing af, waarom dit stuk geen honderd opvoeringen heeft gehaald. Het is geknipt voor dezen tijd: luchtig en toch niet oppervlakkig, en van tempo traag noch te gejaagd. Of is het tooneel zelf inderdaad verouderd en had dit manuscript, wanneer het tot een hoorspel zou zijn omgewerkt, het succes gehad, dat het verdient? In elk geval raden wij Van Eyssselsteyn aan eens met deze mogelijkheid te rekenen. Zijn werk verdient een ruimer belangstelling dan het tot nog toe over het algemeen ten deel gevallen is.

ROEL HOUWINK

DR. HERBERT LEWANDOWSKI en P. J. VAN DRANEN, *Beschavings- en Zedengeschiedenis van Nederland*. Amsterdam, N.V. Enum, 1933.

Het tiende hoofdstuk van dit lijvig boek is gewijd aan „Erotiek en Realisme in de Hollandsche Literatuur”. Het wil ons voorkomen, dat dit onderwerp wel een wat diepgaander behandeling had mogen ontvangen dan het hier ten deel gevallen is. Niet alleen is het résumé, dat de schrijvers van de vaderlandsche erotische en realistische litteratuur geven verre van volledig, maar de begrippen realisme en erotiek hadden in verband met de letterkunde wel een wat nauwkeuriger omschrijving verdiend. Het een hangt trouwens met het ander tezamen. Want hoe kan men met vrucht naar volledigheid trachten, wanneer men niet van te voren heeft uitgemaakt binnen welke grenzen men wil pogen naar volledigheid te streven! Eerst wanneer men vastgesteld heeft welke omvang de begrippen „erotiek” en „realisme” hebben in verband met de letterkunde in het algemeen en met onze nationale letterkunde in het bijzonder, kan er sprake zijn van een overzicht, dat redelijkerwijs op volledigheid aanspraak zal kunnen maken.

Dit neemt niet weg, dat het boek tal van interessante gegevens bevat en geschreven is op een rustigen, objektieven toon, die vertrouwen wekt. Wij achten ons niet competent over de innerlijke waarde van de overige hoofdstukken te oordeelen. Mocht het een tweeden druk beleven, dan hopen wij echter, dat de schrijvers het tiende hoofdstuk aan een grondige revizie zullen onderwerpen, waarbij vooral aan het verband tusschen „erotiek” (realisme) en „litteratuur” op principieele wijze de aandacht geschonken wordt. Het résumé kan dan waarschijnlijk vervallen en door een beperkte, maar illustratieve reeks voorbeelden worden vervangen. Wij meenen, dat hierdoor het werk ten zeerste aan waarde winnen zou.

ROEL HOUWINK